

Från Miami 1994 till Lima 2018

Amerikatoppmöten

Eva Björklund

Det var Bill Clinton som kallade till första Amerikatoppmötet 1994 med syfte att inringa hela Amerika i ett frihandelsområde, Free Trade Area of the Americas. 34 länder var inbjudna till Miami, alla utom Kuba, som initiativet uttryckligen var riktat mot. Temat var Partnerskap för Utveckling och Välstånd. Alla presidenter förband sig att främja demokrati, dess värderingar och institutioner, frihandel och kamp mot korruption.

Sen träffades de igen i olika huvudstäder i världsdelen 98, 01, 05, 09, 12, 15, 18 mot växande motstånd, Folkliga toppmöten och marscher. Antiglobaliseringen och ursprungsfolkens uppror tog fart och allt fler progressiva presidenter valdes på progressiva program.

Under 4e toppmötet 2005 i Mar del Plata, riktade sig protesterna särskilt mot George W Bush närvaro på latinamerikansk mark. Då hade Venezuela och Kuba bildat ALBA. Maradona, Evo Morales, Silvio Rodríguez m.fl. kom med ALBA-expressen från Buenos Aires till Mar del Plata och Folktoppmötet.

Brasilien, Argentina, Uruguay, Paraguay och Venezuela ville inte heller längre vara med i USAs hägn och Hugo Chávez dödförklarade projektet. ALBA-expressen körde till World Cup Stadion där Hugo Chávez höll tal, och anslöt sig till Folkens marsch mot George W Bush närvaro i Latinamerika.

På 6e toppmötet med temat "Partner för Välstånd" blev Kuba huvudämnet, med allmänt krav på att Kuba skulle bjudas till 7e toppmötet i Panama 2015, vilket Obama tvingades gå med på, särskilt efter att han ju erkänt Kuba diplomatiskt. Men det var också på det toppmötet som han förklarade Venezuela vara ett hot mot USAs nationella säkerhet och inledde det ekonomiska och politiska krig som fortfarande pågår.

8e Amerikatoppmötet i Lima Peru 2018

USAs har återtagit överhanden

Till toppmötet i Panama 2015 hade USA återerövrat mycket av den kontroll över Latinamerikas regeringar som de börjat förlora på 2000-talet. Och toppmötet skulle handla om kamp mot korruption, vilket kan tyckas ironiskt bland så många korrupta statschefer och i en organisation som OAS, Amerikanska Staternas Organisation, vars generalsekreterare Almagro är en av de mest korrupta.

Kubas utrikesminister ger USA svar på tal

I sitt tal på 8e toppmötet i Peru upprepade Kubas utrikesminister Bruno Rodríguez att Kubas självständighet inte är förhandlingsbar oberoende av hot och utpressning. "Du ska inte tro att Kuba viker sig en tum från sina principer eller backar från målet att bygga socialism". Det var som svar på angreppet från USAs vicepresident Mike Pence's hetsiga och ogrundade anklagelser.

Folkens toppmöte

Parallellt med statschefernas toppmöte samlades "civilsamhället" till sitt Folktoppmöte, båda präglade av hård politisk kamp. Folktoppmötet fördömer "de reaktionära krafter som försöker återta sitt herravälde", stöder Venezuela och president Maduro, Palestinas folk och Syriens, mot imperiets angrepp. Det hävdar också Latinamerika och Karibien som Fredszon och fördömer fängslandet av Brasiliens f.d. president Luiz Inacio Lula da Silva. Folktoppmötets slututtalande kräver också att USA ska häva sin brottsliga blockad mot Kuba och ockupationen av Guantánamobukten och utrymma militärbasen.

Lämnade Amerikatoppmötet i protest

Vid öppningsceremonin, när OAS generalsekreterare Almagro skulle tala, sa Kubas vice utrikesminister Rogelio Sierra: "Vi tänker inte samtala med terrorister och legoknektar. Almagro och det ökända OAS har ingen moral och ingen rätt att döma Vårt Amerikas länder. Därför lämnar jag salen", och gick ut från öppningsceremonin. "Vår solidaritet med Venezuela ligger fast."

USAs vicepresident sammanträffade med venezolanska oppositionen och lovade dem 16 miljoner US\$.